

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання Вченої ради
Маріупольського державного
університету
24 червня 2020 р. № 10

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ третій рівень вищої освіти
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ доктор філософії
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 03 Гуманітарні науки
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 032 Історія та археологія
(шифр та найменування спеціальності)

Спеціалізація (за необхідністю) _____

Освітня програма вводиться в дію з 01 вересня 2020 р.

Наказ про введення в дію
рішення Вченої ради МДУ від 25 червня 2020 р. № 138

I. Преамбула

1. Освітньо-наукову програму за спеціальністю 032 Історія та археологія розроблено і внесено кафедрою історичних дисциплін Маріупольського державного університету відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» і «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016.

2. Затверджено та надано чинності рішенням Вченої ради МДУ від 24 червня 2020 р., протокол №10.

3. Розробники програми:

Романцов Володимир Миколайович – доктор історичних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри історичних дисциплін, Маріупольський державний університет;

Лисак Вікторія Феофанівна – доктор історичних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, декан історичного факультету, Маріупольський державний університет;

Коробка Вадим Миколайович – кандидат історичних наук, доцент, Маріупольський державний університет;

Забавін В'ячеслав Олегович – кандидат історичних наук, доцент кафедри історичних дисциплін, Маріупольський державний університет;

Волоніць Віра Степанівна – кандидат історичних наук, доцент, Маріупольський державний університет.

4. Цілі ОНП, особливість (унікальність) ОНП, відповідність цілей ОНП місії та стратегії МДУ.

Цілі ОНП сформульовані у відповідності до місії та стратегії Маріупольського державного університету. А саме, практичне втілення євроінтеграційних прагнень Української держави через забезпечення зміцнення науково-освітнього та інноваційного потенціалу країни шляхом розвитку людського капіталу, продукування та поширення ідей та нових знань про минуле суспільства.

Цілями освітньо-наукової програми є підготовка компетентного конкурентоспроможного доктора філософії за спеціальністю 032 Історія та археологія, здатного застосувати теоретичні знання, практичні вміння та навички для проведення оригінального наукового дослідження, результати якого матимуть беззаперечну наукову новизну, інновативність, вагоме теоретичне і практичне значення, здійснення аналітичної, науково-організаційної, педагогічної та практичної діяльності в галузі історичної науки, викладання у закладах вищої освіти.

Особливістю ОНП є комплексний підхід, який поєднує освітні завдання, дослідницькі інтереси здобувачів, формування у них теоретико-методологічних знань, дослідницьких навичок та вмінь практичного застосування з урахуванням потреб майбутніх роботодавців.

Унікальністю ОНП полягає у раціональному підборі та поєднанні дисциплін циклу загальної та професійної підготовки, нормативних та вибіркової дисциплін, гармонійній інтеграції навчальної діяльності аспірантів із науковим дослідженням. Навчальний план розроблено таким чином, щоб здобувачі набули універсальні та професійні компетентності, оволоділи вміннями наукової евристики, продукування нових ідей, розв'язання складних теоретико-методологічних завдань історичної науки, здійснення апробації власного наукового пошуку. Аспіранти самостійно складають індивідуальну освітню траєкторію для якісного виконання індивідуального дослідницького проекту і формування майбутньої кар'єри. До того ж запропоновані вибіркові дисципліни є прикладами для них наукових досліджень, які висвітлюють питання археології, локальної історії Надазов'я, історичної регіоналістики, повсякдення як перспективних напрямків сучасної вітчизняної історичної науки.

5. Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Темірова Надія Романівна – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України та спеціальних галузей історичної науки Донецького національного університету імені Василя Стуса;

Задунайський Вадим Васильович – доктор історичних наук, професор кафедри світової історії нового і новітнього часу Українського католицького університету.

II. Профіль освітньо-наукової програми

Профіль освітньо-наукової програми ступеня вищої освіти доктор філософії Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність <u>032 Історія та археологія</u> Назва ОНП: Історія та археологія Кваліфікація: доктор філософії з історії та археології	
Тип диплому та обсяг програми (в кредитах ЄКТС)	Диплом доктора філософії, одиничний. Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми – 48 кредитів ЄКТС. Термін навчання – 4 роки.
Заклад вищої освіти	Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
Акредитуюча організація	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти
Період акредитації	–
Рівень програми	НРК Україна – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, QF-LLL – 8 рівень
Передумови	Другий (магістерський) рівень вищої освіти або освітньо-кваліфікаційний рівень «Спеціаліст».
Мови викладання	Українська
Термін дії ОНП	До 2021 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-наукової програми	http://mdu.in.ua/index/onp/0-293
A. Мета програми	
Підготовка компетентного конкурентоспроможного доктора філософії за спеціальністю 032 Історія та археологія, здатного застосувати теоретичні знання, практичні вміння та навички для проведення оригінального наукового дослідження, результати якого матимуть беззаперечну наукову новизну, інновативність, вагоме теоретичне і практичне значення, здійснення аналітичної, науково-організаційної, педагогічної та практичної діяльності в галузі історичної науки, викладання у закладах вищої освіти.	

В. Характеристика програми

1.	Опис предметної області	<p>Об'єктами вивчення є процеси історичного розвитку суспільства; соціальні явища в часі та просторі; археологія; історія України; історіографія; пам'ятки історії, археології та культури; історична регіоналістика, сучасний методологічний інструментарій; теоретичні концепції, які використовуються у процесі пізнавальної діяльності; історичні та історіографічні джерела.</p> <p>Цілі навчання: підготовка висококваліфікованих докторів філософії за фахом; формування активного дослідника, для якого властиві знання власного фаху і предмету дослідження, ґрунтовна обізнаність із методологічними підходами і сучасними методами історичного дослідження; володіння на високому рівні навичками і технологіями пошуку та обробки наукової інформації; застосування набутих компетентностей у викладацькій, комунікаційній, аналітично-консультативній та менеджерській діяльності.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові методи; теоретичні, емпіричні та експлікативні методи наукового пізнання; методи збору та обробки і співставлення інформації з історичних джерел; методи наукових досліджень історичних явищ; методики представлення результатів наукових досліджень та їхньої імплементації у навчальний процес.</p> <p>Інструменти та обладнання: комп'ютерні центри з доступом до мережі Інтернет; наукова бібліотека із спеціалізованими читальними залами з електронними каталогами; редакційно-видавничий відділ; мультимедійні та відео-аудиторії; музей історії та археології МДУ, постійно діюча археологічна експедиція МДУ; лабораторія соціологічних досліджень МДУ.</p>
2.	Фокус програми	<p>Програма фокусується на вивченні здобувачами сучасної наукової методології та дослідницьких методик і набутті вмінь їх застосування в професійній діяльності історика-науковця. Враховуючи потенційні можливості професорсько-викладацького складу здобувачі мають можливість спеціалізуватися на проблематиці історії України XIX – XXI ст., історичної демографії, регіоналістики, соціальної, повсякденної історії та археології.</p> <p><i>Ключові слова:</i> історія України, локальна історія, історична регіоналістика, історія повсякдення, історія Південного Сходу України, історія Північного Приазов'я, археологія, соціальні трансформації, історіографія, джерелознавство.</p>
3.	Орієнтація програми	Академічна, дослідницька.
4.	Особливості програми	<p>ОНП розроблена з урахуванням досвіду підготовки докторів філософії з історії в провідних українських університетах і підготовки наукових кадрів зі спеціальності та передбачає теоретичну, професійно-практичну, дидактичну та наукову підготовку фахівців. Підібрані дисципліни загальної та професійної підготовки сприяють формуванню у аспірантів вміння аналітично, критично, логічно та творчо мислити, самостійно планувати наукове дослідження відповідно до наукових зацікавлень та спеціалізації, оволодіння методологічним інструментарієм наукових досліджень у сфері історії, археології та історіографії.</p>

С. Працевлаштування та продовження освіти

1	Здатність до працевлаштування	<p>Після завершення навчання здобувач має можливість реалізації у науковій та викладацькій діяльності у закладах освіти та наукових установах, архівах, музеях, робота в органах державної влади і місцевого самоврядування; в аналітично-інформаційних інституціях; у друкованих та електронних засобах масової інформації.</p> <p>Посади згідно з класифікатором професій в Україні:</p> <p>1237 Керівник науково-дослідного підрозділу 1237.1 Голова ради (наукової, експертної) 1237.2 Завідувач (начальник) відділу (науково-дослідного), учений секретар</p> <p>1238 Керівники проектів та програм 2310.1 Доцент, професор кафедри 2310.2 Асистент, викладач вищого навчального закладу 2359.2 Лектор 2419.3 Радник (органи державної влади, місцевого самоврядування) 2431.1 Наукові співробітники (архівна справа, музеєзнавство) 2431.2 Експерт з комплектування музейного та виставочного фонду 2442.1 Наукові співробітники (археологія) 2442.2 Археолог 2443 Професіонали в галузі історії 2443.1 Наукові співробітники (історія) 2443.2 Історики</p>
2	Подальше навчання	Доктор філософії має право на здобуття наукового ступеня доктора наук.

Д. Стиль викладання

1	Підходи до викладання та навчання	Теоретичне навчання здійснюється на основі поєднання лекційних та семінарських (практичних) занять з самостійною роботою здобувача вищої освіти. Практична підготовка передбачає проходження науково-дослідної або асистентської практики. Наукова складова визначається в індивідуальному плані наукової роботи здобувача. Науковий керівник здійснює наукове керівництво роботою над дисертацією, надає консультації щодо змісту і методології наукових досліджень здобувача, контролює виконання індивідуального плану наукової роботи.
2	Методи оцінювання	Усні та письмові екзамени, заліки, а також диференційовані заліки, які проводяться для оцінювання якості виконання та захисту звітів з науково-дослідної або асистентської практики. Проміжний та поточний контроль здійснюється у формі виконання індивідуальних науково-дослідних завдань (написання есе, наукових статей, виступи на конференціях, створення презентацій, проектна робота тощо), модульних контрольних робіт.

Е. Програмні компетентності

1.	Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі історії та археології, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
2.	Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК-1. Оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.</p> <p>ЗК-2. Здобуття глибинних знань зі спеціальності 032 Історія та археологія, зокрема засвоєння основних сучасних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, стану розвитку історичної науки, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.</p> <p>ЗК-3. Набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.</p> <p>ЗК-4. Здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів зі спеціальності.</p>
3.	Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	<p>СК-1. Здобуття наукових знань з актуальних питань суспільних процесів історії України нового та новітнього часу, археології, локальної історії, української історіографії, розуміння власного внеску в історичну науку.</p> <p>СК-2. Здатність знаходити, відбирати, контекстуалізувати, інтерпретувати, аналізувати архівний та опублікований документальний матеріал для розв'язання відповідних наукових завдань.</p> <p>СК-3. Набуття навичок проектування, здійснення та презентації комплексного історичного дослідження із застосуванням широкого кола сучасних прикладних методів, технологій та аналітичного інструментарія, керуючись принципами наукової етики та академічної доброчесності, вирішення науково-освітніх завдань.</p> <p>СК-4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми історичної науки, продукувати нові знання, які мають теоретичне та практичне значення, фахово розвиватися та самовдосконалюватися.</p>

Ф. Програмні результати навчання

РН-1. Керуватися принципами наукової етики, не допускати плагіату, привласнення наукових ідей, фальсифікацій, діяти у відповідності до вимог інтелектуальної чесності та нетерпимості до порушення академічної доброчесності.

РН-2. Вміти систематизувати, узагальнювати, аналізувати суспільні процеси, вирішувати завдання, що виникають у науковій діяльності; застосовувати у процесі пізнання емпіричні та теоретичні методи, критично оцінювати результати науково-дослідної роботи, визначати перспективи подальших досліджень.

РН-3. Вміти здійснювати автономний науковий пошук, самостійний відбір історичних джерел, обробку інформації в фундаментальних та прикладних дослідженнях історичної науки, проектувати та презентувати ґрунтовне наукове дослідження.

РН-4. Вміти комунікувати з колегами, широкою науковою спільнотою та громадськістю з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань.

РН-5. Вміти застосовувати у науковій та викладацькій діяльності категорійно-понятійний апарат, новітні теорії, концепції, загальнонаукові та спеціальні методи.

РН-6. Вміти використовувати міждисциплінарні підходи для проведення порівняльних досліджень соціальних процесів, їх узагальнення; встановлювати спільне та відмінне у світовій історії.

РН-7. Застосовувати різноманітну джерельну базу, історіографічний доробок для реконструкції історії України, здійснювати історіографічний аналіз досліджуваної проблеми, розуміти потребу безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

РН-8. Вміти здійснювати самоаналіз проведених занять, застосовувати методи діагностики знань студентів, новітні педагогічні технології, активні та інтерактивні методи навчання.

РН-9. Застосовувати академічну українську та іноземні мови у професійній діяльності.

Г. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Група забезпечення спеціальності: 2 доктори історичних наук, професори; 3 кандидати історичних наук, доценти кафедри історичних дисциплін МДУ. Гарант ОНП: Романцов Володимир Миколайович – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історичних дисциплін МДУ. Усі науково-педагогічні працівники, залучені до викладання дисциплін професійної підготовки, є штатними співробітниками МДУ, мають наукові ступені та вчені звання, високі показники наукової, методичної та організаційної діяльності.
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребі. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць в гуртожитку відповідає вимогам. Обладнано предметні аудиторії, учбові лабораторії комп'ютерною технікою, а також навчальну лабораторію соціологічних досліджень, працює музей історії та археології, постійно діє археологічна експедиція МДУ. Доступ до Інтернет-мережі є відкритим.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Наукова бібліотека МДУ нараховує понад 160 тис. примірників наукової та навчальної літератури. Комплектування бібліотеки доповнюється за рахунок спеціальної періодики з питань історії та археології. Для накопичення, систематизації та зберігання в електронному вигляді інтелектуальних продуктів університетської наукової спільноти та забезпечення доступу до наукових досліджень професорсько-викладацького складу використовується Електронний інституційний репозитарій МДУ. З усіх дисциплін навчального плану підготовки доктора філософії з історії та археології розроблено комплекси навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін.

Н. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Порядок організації програм національної академічної мобільності для учасників освітнього процесу МДУ на території України визначається Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у Маріупольському державному університеті.
Міжнародна кредитна мобільність	Порядок організації програм міжнародної академічної мобільності для учасників освітнього процесу МДУ поза межами України та іноземних учасників освітнього процесу визначається Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у Маріупольському державному університеті.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не передбачено.

III. Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Обмеження щодо форм навчання	Денна, заочна
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з історії та археології
Кваліфікація в дипломі	Галузь знань – 03 Гуманітарні науки Спеціальність – 032 Історія та археологія Освітньо-наукова програма – Історія та археологія
Опис предметної області	<p>Об’єкт вивчення: процеси історичного розвитку суспільства; соціальні явища в часі та просторі; археологія; історія України; історіографія; пам’ятки історії, археології та культури; історична регіоналістика, сучасний методологічний інструментарій; теоретичні концепції, які використовуються у процесі пізнавальної діяльності; історичні та історіографічні джерела.</p> <p>Цілі навчання: підготовка висококваліфікованих докторів філософії за фахом; формування активного дослідника, для якого властиві знання власного фаху і предмету дослідження, ґрунтовна обізнаність із методологічними підходами і сучасними методами історичного дослідження; володіння на високому рівні навичками і технологіями пошуку та обробки наукової інформації; застосування набутих компетентностей у викладацькій, комунікаційній, аналітично-консультативній та менеджерській діяльності.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові методи; теоретичні, емпіричні та експлікативні методи наукового пізнання; методи збору та обробки і співставлення інформації з історичних джерел; методи наукових досліджень історичних явищ; методики представлення результатів наукових досліджень та їхньої імплементації у навчальний процес.</p> <p>Інструменти та обладнання: комп’ютерні центри з доступом до мережі Інтернет; наукова бібліотека із спеціалізованими читальними залами з електронними каталогами; редакційно-видавничий відділ; мультимедійні та відео-аудиторії; музей історії та археології МДУ, постійно діюча археологічна експедиція МДУ; лабораторія соціологічних досліджень МДУ.</p>

Фокус програми	Програма фокусується на вивченні здобувачами сучасної наукової методології та дослідницьких методик і набутті вмінь їх застосування в професійній діяльності історика-науковця. Враховуючи потенційні можливості професорсько-викладацького складу здобувачі будуть мати можливість спеціалізуватися на проблематиці історії України XIX – XXI ст., історичної демографії, регіоналістики, соціальної, повсякденної історії та археології. <i>Ключові слова:</i> історія України, локальна історія, історична регіоналістика, історія повсякдення, історія Південного Сходу України, історія Північного Приазов'я, археологія, соціальні трансформації, історіографія, джерелознавство.
Орієнтація ОНП	Академічна, дослідницька.
Академічні права випускників	Доктор філософії має право на здобуття наукового ступеня доктора наук.
Працевлаштування випускників (для регульованих професій - обов'язково)	Після завершення навчання здобувач має можливість реалізації у науковій та викладацькій діяльності у закладах освіти та наукових установах, архівах, музеях, робота в органах державної влади і місцевого самоврядування; в аналітично-інформаційних інституціях; у друкованих та електронних засобах масової інформації. Посади згідно з класифікатором професій в Україні: 1237 Керівник науково-дослідного підрозділу 1237.1 Голова ради (наукової, експертної) 1237.2 Завідувач (начальник) відділу (науково-дослідного), учений секретар 1238 Керівники проектів та програм 2310.1 Доцент, професор кафедри 2310.2 Асистент, викладач вищого навчального закладу 2359.2 Лектор 2419.3 Радник (органи державної влади, місцевого самоврядування) 2431.1 Наукові співробітники (архівна справа, музеєзнавство) 2431.2 Експерт з комплектування музейного та виставочного фонду 2442.1 Наукові співробітники (археологія) 2442.2 Археолог 2443 Професіонали в галузі історії 2443.1 Наукові співробітники (історія) 2443.2 Історики

IV. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття третього (освітньо-наукового) ступеня вищої освіти. Тип диплому

Структура програми: освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії з історії та археології складається з двох частин – освітньої та наукової компоненти.

Обсяг освітньої програми доктора філософії становить 48 кредитів ЄКТС, строк навчання – 4 роки.

Цикл загальної підготовки складає 46%; цикл професійної підготовки – 54%. Нормативна частина – 75%; варіативна частина – 25%.

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Освітньо-наукова програма та розроблений на її підставі навчальний план аспірантури є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, які погоджуються з науковим керівником та затверджуються вченою радою Маріупольського державного університету.

V. Перелік компетентностей випускника

1.	Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі історії та археології, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
2.	Загальні компетентності	<ul style="list-style-type: none"> – оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору (ЗК-1); – здобуття глибинних знань зі спеціальності 032 Історія та археологія, зокрема засвоєння основних сучасних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, стану розвитку історичної науки, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку (ЗК-2); – набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності (ЗК-3); – здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів зі спеціальності (ЗК-4).
3.	Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<ul style="list-style-type: none"> – здобуття наукових знань з актуальних питань суспільних процесів історії України нового та новітнього часу, археології, локальної історії, української історіографії, розуміння власного внеску в історичну науку (СК-1); – здатність знаходити, відбирати, контекстуалізувати, інтерпретувати, аналізувати архівний та опублікований документальний матеріал для розв'язання відповідних наукових завдань (СК-2); – набуття навичок проектування, здійснення та презентації комплексного історичного дослідження із застосуванням широкого кола сучасних прикладних методів, технологій та аналітичного інструментарія, керуючись принципами наукової етики та академічної доброчесності, вирішення науково-освітніх завдань (СК-3); – здатність розв'язувати комплексні проблеми, продукувати нові знання, які мають теоретичне та практичне значення, фахово розвиватися та самовдосконалюватися (СК-4).

VI. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

1. Визначені ОНП кінцеві, підсумкові та інтегративні результати навчання, що визначають нормативний зміст підготовки:

- керуватися принципами наукової етики, не допускати плагіату, привласнення наукових ідей, фальсифікацій, діяти у відповідності до вимог інтелектуальної чесності та нетерпимості до порушення академічної доброчесності (РН-1);
- вміти систематизувати, узагальнювати, аналізувати суспільні процеси, вирішувати завдання, що виникають у науковій діяльності; застосовувати у процесі пізнання теоретичні та емпіричні методи, критично оцінювати результати науково-дослідної роботи, визначати перспективи подальших досліджень (РН-2);

- вміти здійснювати автономний науковий пошук, самостійний відбір історичних джерел, обробку інформації в фундаментальних та прикладних дослідженнях історичної науки, проектувати та презентувати ґрунтовне наукове дослідження (РН-3);
- вміти комунікувати з колегами, широкою науковою спільнотою та громадськістю з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань (РН-4);
- вміти застосовувати у науковій та викладацькій діяльності категорійно-понятійний апарат, новітні теорії, концепції, загальнонаукові та спеціальні методи (РН-5);
- вміти використовувати міждисциплінарні підходи для проведення порівняльних досліджень соціальних процесів, їх узагальнення; встановлювати спільне та відмінне у світовій історії (РН-6);
- застосовувати різноманітну джерельну базу, історіографічний доробок для реконструкції історії України, здійснювати історіографічний аналіз досліджуваної проблеми, розуміти потребу безперервного саморозвитку та самовдосконалення (РН-7);
- вміти здійснювати самоаналіз проведених занять, застосовувати методи діагностики знань студентів, застосовувати новітні педагогічні технології, активні та інтерактивні методи навчання (РН-8);
- застосовувати академічну українську та іноземні мови у професійній діяльності (РН-9).

2. Стиль та методика навчання

А) Підходи до викладання та навчання.

Теоретичне навчання здійснюється на основі поєднання лекційних та семінарських (практичних) занять з самостійною роботою здобувача вищої освіти. Практична підготовка передбачає проходження науково-дослідної або асистентської практики.

Б) Система оцінювання.

Формами підсумкового контролю є екзамени, заліки, а також диференційовані заліки, які проводяться для оцінювання якості виконання та захисту звітів з науково-дослідної або асистентської практики. Проміжний та поточний контроль здійснюється у формі виконання індивідуальних науково-дослідних завдань (аналітичних записок, есе, складання порівняльних характеристик тощо), модульних контрольних робіт тощо.

3. Рекомендований перелік навчальних дисциплін і практик. Розподіл змісту освітньо-професійної програми підготовки, навчальний час за циклами підготовки.

Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії з історії та археології становить 48 кредитів ЄКТС.

Розподіл змісту освітньої складової програми за циклами дисциплін та критеріями нормативності і вибіркості наведено у табл. 1.

Таблиця 1

РОЗПОДІЛ ЗМІСТУ ОСВІТНЬОЇ СКЛАДОВОЇ ЗА КРИТЕРІЯМИ НОРМАТИВНОСТІ ТА ВИБІРКОВОСТІ

Цикл дисциплін	Загальна кількість кредитів	У тому числі:	
		нормативні дисципліни, кредитів	вибіркові дисципліни, кредитів
Загальна підготовка	22	22	–
Професійна підготовка	22	10	12
Практична підготовка (науково-дослідна або асистентська практика)	4	4	–
Усього	48 (100%)	36 (75%)	12 (25%)

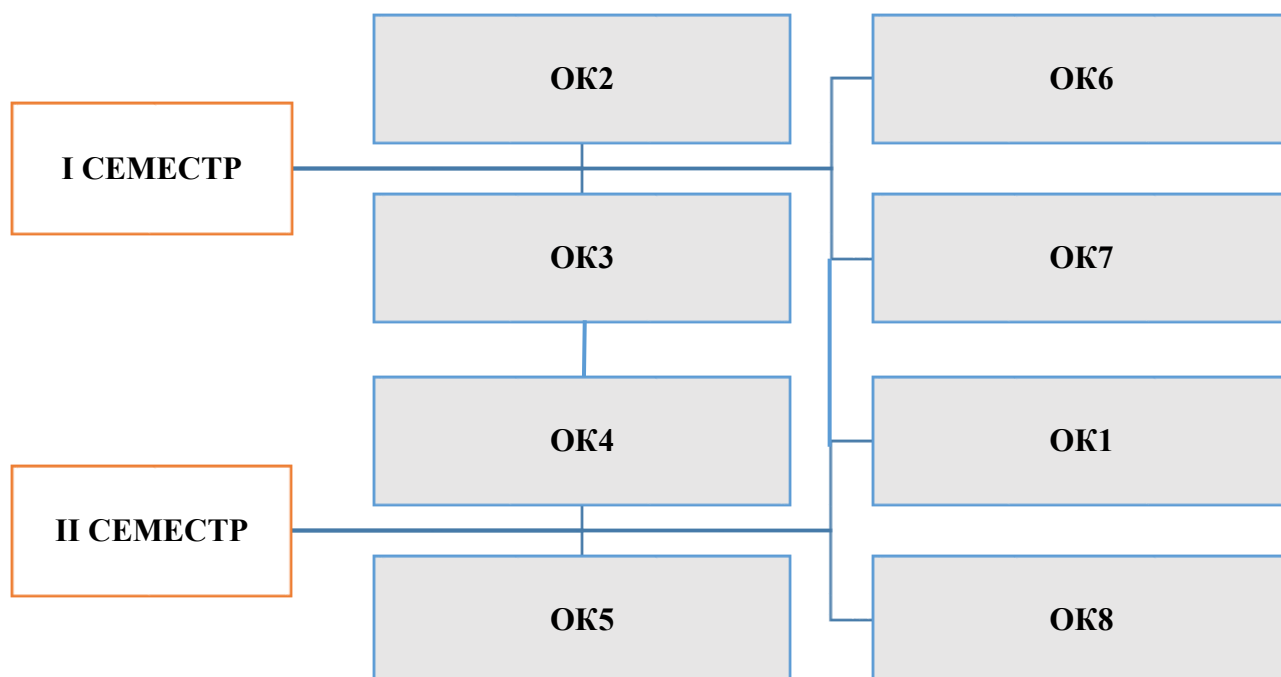
Формами підсумкового контролю з навчальних дисциплін є екзамени, заліки, а також диференційовані заліки, які проводяться для оцінювання якості навчання (табл. 2).

Таблиця 2

ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОНП

Код н/д	Шифр дисципліни за навчальним планом	Компоненти освітньої програма (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОНП				
<i>Дисципліни загальної підготовки</i>				
OK1.	OKЗП 1.1.1	Актуальні проблеми філософії	3	Залік
OK2.	OKЗП 1.1.2	Методологія наукової діяльності	4	Екзамен
OK3.	OKЗП 1.1.3	ІКТ в сучасних наукових дослідженнях	3	Залік
OK4.	OKЗП 1.1.4	Наукова комунікація іноземною мовою	6	Екзамен
OK5.	OKЗП 1.1.5	Ділова українська мова	3	Залік
OK6.	OKЗП 1.1.6	Педагогіка вищої школи	3	Екзамен
<i>Дисципліни професійної підготовки</i>				
OK7.	OKПП 1.2.1	Історія України: сучасне бачення	5	Екзамен
OK8.	OKПП 1.2.2	Актуальні проблеми української історіографії	5	Екзамен
OK9.	OKПП 1.2.4	Науково-дослідна / асистентська практика	4	Диференційований залік
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОНП				
<i>Дисципліни професійної підготовки</i>				
VK1.	VKПП 2.1.1	Дисципліна за вибором 1	4	Залік
VK2.	VKПП 2.1.2	Дисципліна за вибором 2	4	Екзамен
VK3.	VKПП 2.1.3	Дисципліна за вибором 3	4	Залік

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОНП

Опис нормативних навчальних дисциплін наведено в Додатку А.

Взаємозв'язок між отриманими компетентностями, досягнутими результатами навчання та навчальними дисциплінами наведено в Додатку Б.

Пакети вибіркових дисциплін професійної підготовки є відкритими, їх розробляє кафедра історичних дисциплін. Варіативні дисципліни обираються аспірантом з урахуванням тематики дисертаційного дослідження (аспірант має обрати 3 дисципліни). Здобувач має право обирати навчальні дисципліни, що пропонуються для другого (магістерського) рівня вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням із своїм науковим керівником та завідувачем кафедри.

Схематично співвідношення між результатами навчання та компетентностями представлено у табл. 3.

Таблиця 3

**МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ВИЗНАЧЕНИХ ОНП
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ**

Програмні результати навчання / Навчальна дисципліна		Компетентності								
		Інтегральна компетентність	Загальні компетентності				Спеціальні (фахові) компетентності			
			ЗК-1	ЗК-2	ЗК-3	ЗК-4	СК-1	СК-2	СК-3	СК-4
РН-1	ОК1	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі історії та археології, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики	+	+				+	+	
	ОК2		+	+				+	+	+
	ОК3				+		+	+	+	
	ОК4		+		+	+			+	
	ОК5		+		+	+		+	+	
	ОК6				+	+			+	
	ОК7			+			+	+	+	+
	ОК8		+	+			+	+	+	+
	ОК9			+	+	+	+	+	+	+
РН-2	ОК1	+	+				+	+		
	ОК2	+	+				+	+	+	
	ОК5	+		+	+		+	+		
	ОК7		+			+	+	+	+	
	ОК8	+	+			+	+	+	+	
	ОК9		+	+	+	+	+	+	+	
РН-3	ОК3			+		+	+	+		
	ОК4	+		+	+			+		
	ОК7		+			+	+	+	+	
	ОК8	+	+			+	+	+	+	
РН-4	ОК1	+	+				+	+		
	ОК2	+	+				+	+	+	
	ОК4	+		+	+			+		
	ОК5	+		+	+		+	+		
	ОК7		+			+	+	+	+	
	ОК8	+	+			+	+	+	+	
	ОК9		+	+	+	+	+	+	+	

Програмні результати навчання / Навчальна дисципліна		Компетентності								
		Інтегральна компетентність	Загальні компетентності				Спеціальні (фахові) компетентності			
			ЗК-1	ЗК-2	ЗК-3	ЗК-4	СК-1	СК-2	СК-3	СК-4
PH-5	OK1	+	+				+	+		
	OK2	+	+				+	+	+	
	OK5	+		+	+		+	+		
	OK6			+	+			+		
	OK7		+			+		+	+	
	OK8	+	+			+		+	+	
	OK9		+	+	+	+		+	+	
PH-6	OK1	+	+				+	+		
	OK2	+	+				+	+	+	
	OK7		+			+	+	+	+	
	OK8	+	+			+	+	+	+	
	OK9		+	+	+	+	+	+	+	
PH-7	OK1	+	+				+	+		
	OK3			+		+	+	+		
	OK7		+			+	+	+	+	
	OK8	+	+			+	+	+	+	
	OK9		+	+	+	+	+	+	+	
PH-8	OK3			+		+	+	+		
	OK6				+			+		
PH-9	OK4	+			+			+		
	OK5	+		+	+		+	+		
	OK9		+	+	+	+	+	+	+	

VII. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	<p>Публічний захист наукових досягнень у формі дисертації. Обов'язковою умовою допуску до захисту дисертаційної роботи є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.</p>
Вимоги до дисертаційної роботи	<p>Дисертаційна робота на здобуття ступеня доктора філософії з історії та археології є самостійним, розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання історичної науки, результати якого становлять оригінальний внесок автора у суму знань у цій галузі знань.</p> <p>Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії з історії та археології готується державною мовою у вигляді спеціально підготовленого документа на правах рукопису в твердій палітурці та в електронній формі.</p> <p>Основні наукові результати дисертації мають пройти апробацію (участь у конференціях, конгресах, симпозіумах, семінарах тощо) та повинні бути висвітлені у наукових публікаціях здобувача.</p> <p>Вимоги до оформлення дисертації, її структурних елементів, кількість та рівень публікацій визначаються Міністерством освіти і науки України.</p> <p>Дисертаційна робота перевіряється на предмет дотримання принципів академічної доброчесності, а саме на наявність академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації відповідно до процедури, визначеної системою забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Університету.</p> <p>Виявлення в поданій до захисту дисертації академічного плагіату є підставою для відмови у присудженні наукового ступеня доктора філософії (п. 6, ст. 6 Закону України «Про вищу освіту»).</p>
Вимоги до атестаційного/ єдиного державного кваліфікаційного екзамену (екзаменів) (за наявності)	<p>—</p>
Вимоги до публічного захисту (демонстрації)	<p>Захист відбувається відкрито та публічно на засіданні спеціалізованої вченої ради. Захист дисертації повинен мати характер відкритої наукової дискусії, в якій зобов'язані взяти участь голова та члени ради. Під час захисту забезпечується аудіо- та відеозапис засідання спеціалізованої вченої ради, що оприлюднюються на офіційному сайті Університету відповідно до чинного законодавства.</p> <p>Вимоги щодо процедури та особливих умов проведення публічного захисту визначаються Кабінетом міністрів України.</p>

VIII. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Маріупольському державному університеті функціонує система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за його поданням оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються НАЗЯВО та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

IX. Наукова складова програми

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом наукового керівника та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Освітньо-наукова програма передбачає досягнення наступних результатів науково-дослідної діяльності протягом чотирирічного періоду навчання у аспірантурі:

- робота над дисертацією;
- участь у наукових семінарах (обговорення проміжних результатів наукових досліджень);
- підготовка наукових публікацій у наукових фахових виданнях, у міжнародних рецензованих виданнях, у наукових періодичних виданнях інших держав та у виданнях України, які включені до міжнародних наукометричних баз;
- участь у наукових конференціях різного рівня, підготовка тез доповідей;
- оформлення та захист дисертаційної роботи.

Напрями дослідження, що визначатимуть потенційну тематику дисертаційних робіт

1. Історія археологічних досліджень Північного Приазов'я.
2. Племена інгульської катакомбної культури: за матеріалами поховальних пам'яток.
3. Зрубна культура Північного Приазов'я: за матеріалами поселенських пам'яток.
4. Повсякденне життя міського населення у Південній Україні в другій половині XIX – на початку XX ст.
5. Повсякденне життя освітянських працівників у Південній Україні в другій половині XIX – на початку XX ст.
6. Повсякденне життя працівників машинобудівної промисловості України 20–30-х рр. XX ст.
7. Повсякденне життя українських селян 20–30-х рр. XX ст.
8. Південна Україна доби Української держави гетьмана Павла Скоропадського.
9. Південна Україна доби Директорії УНР.
10. Формування історичної пам'яті українського суспільства у другій половині XX ст.
11. Жінки Півдня України у роки німецької окупації 1941–1944 рр.
12. Реабілітація жертв політичних репресій Донецької та Луганської областей (друга половина 50-х XX – початок XXI ст.).
13. Розвиток музейної справи у Північному Приазов'ї (XX – початок XXI ст.).
14. Репресивна політика і соціально-політичні маніпуляції комуністичного тоталітарного режиму в УСРР (УРСР) наприкінці 1920-х – у 1930-і роки.
15. Національне питання в УСРР у 1920-х рр.
16. Земельне питання в УСРР у добу непу.
17. Міграційні процеси в УСРР у добу Голодомору 1932–1933 рр.
18. Зв'язки М. Грушевського з представниками української еміграції у 1920-х рр.
19. Історична політика комуністичного тоталітарного режиму і деформація історичної пам'яті українців у 1920-х – 1930-х рр.

Протягом усього періоду навчання передбачається тісний контакт аспіранта з науковим керівником, консультування з питань підготовки наукових статей та написання дисертаційної роботи, звітування про результати дослідницької роботи на наукових семінарах. Конкретні види наукової роботи та їх змістовне наповнення зазначаються у індивідуальному плані наукової роботи аспіранта.

Х. Інформація щодо моніторингу ОНП

Моніторинг та перегляд освітньо-наукової програми здійснюється відповідно до «Положення про розробку, моніторинг, перегляд, удосконалення та закриття освітніх програм в Маріупольському державному університеті».

Вперше розробка ОНП Історія та археологія було здійснено 2016 р., при розробці було враховано досвід підготовки докторів філософії в інших ЗВО України.

У 2018 р. на підставі рекомендацій МОН України було оновлено структуру освітніх програм в МДУ, відповідно до цього у 2019 р. відбулось оновлення ОНП Історія та археологія (протокол засідання Вченої ради МДУ від 27.06.2019 р. №11).

Протягом 2019–2020 навчального року було здійснено моніторинг освітньої програми за участю внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів. Результатом проведеного аналізу стало затвердження чинної ОНП Історія та археологія (протокол засідання Вченої ради МДУ від 24.06.2020 р. №10).

Гарант ОНП

В.М. Романцов

ОПИС НОРМАТИВНИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН*Дисципліни циклу загальної підготовки***ОК1. Актуальні проблеми філософії**

Мета вивчення курсу: набуття аспірантами глибоких знань про генезис, розвиток і сутність філософських ідей у всесвітній культурі, детальне знайомство із сучасною філософією, повне опанування філософськими методами, аналізом та вирішенням філософських проблем сучасності.

Завдання курсу: глибоке відтворення змісту філософських ідей від античності до сьогодення, вирішення філософських проблем буття, теорії пізнання, людини, суспільства, освіти на сучасному рівні.

Змістові модулі:

1. Актуальні проблеми філософії і методології науки
2. Філософія як основа соціально-гуманітарного знання

ОК2. Методологія наукової діяльності

Мета вивчення курсу є формування знань з методології, теорії методу і процесу, психології, методичного забезпечення науково-дослідної діяльності на етапах аспірантських досліджень, розвиток умінь та навичок організації дослідницького процесу, формування культури та навичок проведення досліджень, впровадження їх результатів у практику діяльності організацій. Курс передбачає також формування у аспірантів здатності та готовності до виконання професійних функцій в академічних науково-дослідних організаціях, до аналітичної та інноваційної діяльності в професійних областях, відповідних напрямку підготовки.

Завдання курсу: теоретична підготовка аспірантів з питань формування науково-дослідного мислення; сутності понять і категорій методологій наукових досліджень; організації процесу наукового дослідження; вибору об'єктів наукового дослідження; застосування теоретичних та емпіричних методів дослідження; методик дослідження, їх змісту і принципів розробки; планування науково-дослідних робіт; принципів побудови наукового дослідження, розробки основних етапів та форм процесу наукового дослідження; організації науково-дослідної роботи аспірантів; сутності понять гносеології і її місця в системі наукових знань; діалектики як системи принципів, законів і категорій; специфіки наукового пізнання та науково-дослідної діяльності типології методів наукового пізнання; сутності понять синергетики і евристики; змісту та структури процесу наукового дослідження; формування та обґрунтування наукових гіпотез; оволодіння традиційними та сучасними інноваційними методами проведення досліджень; інформаційного забезпечення процесу наукового дослідження оформлення результатів наукових досліджень та впровадження їх у практику; процедури підготовки до захисту, захист і оформлення документації за підсумками закінченого дисертаційного дослідження; визначення суспільної ефективності наукових досліджень; формування уявлень про роботу в науково-дослідному колективі.

Змістові модулі:

1. Сутність поняття науки і методологія наукових досліджень.
2. Технологія та методи наукових досліджень.
3. Структура, оформлення і захист дисертаційної роботи.
4. Види та правила оформлення наукових публікацій.

ОК3. ІКТ в сучасних наукових дослідженнях

Мета вивчення курсу: формування у аспірантів знань і умінь, пов'язаних з використанням інформаційно-комунікаційних технологій у наукових дослідженнях, поглиблення навичок роботи в текстових та табличних процесорах, розкриття сутнісних аспектів застосування комп'ютерних мереж для завдань пошуку наукової інформації, онлайн-спілкування, ознайомлення з функціональними можливостями програмних засобів, призначених для здійснення наукового аналізу інформації.

Завдання курсу: розкрити роль інформаційно-комунікаційних технологій в наукових дослідженнях; розширити знання та навички аспірантів у сфері використання комп'ютерних мереж; поглибити вміння аспірантів, пов'язані з пошуком інформації в мережі Інтернет та онлайн-спілкуванням; розкрити значення та способи застосування статистичних методів в наукових дослідженнях; виробити навички побудови наукової звітності з використанням сучасних інформаційних технологій.

Змістові модулі:

1. Прикладне програмне забезпечення для оформлення наукової інформації
2. Основи статистичної обробки наукової інформації
3. Комп'ютерні мережі. Глобальна мережа Інтернет

ОК4. Наукова комунікація іноземною мовою (англійська)

Мета вивчення курсу формування у здобувачів третього рівня вищої освіти повного комплексу знань, умінь та навичок, необхідних для проведення наукового дослідження, опрацювання іншомовних джерел і презентації результатів науково-дослідної роботи; підготовка конкурентоспроможних, інтегрованих у світовий науково-освітній простір фахівців ступеня доктора філософії у відповідній галузі наук.

Завдання курсу: ознайомити здобувачів третього рівня вищої освіти з основними лексичними та граматичними особливостями наукового стилю, нормами і правилами наукової комунікації; сформувати у здобувачів уміння щодо мовного оформлення різних за жанрами наукових текстів (монографія, дисертація, автореферат дисертації, тези доповідей, коротка та розширена анотація до наукової розвідки, звіт про наукову роботу, рецензія, відгук тощо) англійською мовою; сформувати у здобувачів навички редагування (саморедагування) наукових текстів різних жанрів; сформувати вміння дискутувати та аргументувати, вести бесіду англійською мовою у межах тематики, передбаченої програмою за відповідним напрямом підготовки здобувачів; сформувати у здобувачів навички перекладу фахових текстів, критичного осмислення їхнього змісту через визначення актуальних ідей, основних термінів і понять; сформувати у здобувачів навички адекватного застосування термінологічного інструментарію для позначення спеціальних понять за темою наукового дослідження; ознайомити здобувачів зі структурою та загальними вимогами до оформлення бібліографічного опису відповідно до ДСТУ, стандарту «Harvard», MLA та APA стилів.

Змістові модулі:

1. English as a «global» language acting as «lingua franca».
2. A Short Guide to Academic Writing Style.
3. Key Stages of Completion a Dissertation and Research Project.

ОК5. Ділова українська мова

Мета вивчення курсу: підвищення рівня загальномовної підготовки, мовної грамотності, комунікативної компетентності аспірантів, практичне оволодіння основами офіційно-ділового, наукового, розмовного стилів української мови, що забезпечить професійне спілкування на належному мовному рівні.

Завдання курсу: сформувати чітке й правильне розуміння ролі державної мови в професійній діяльності; забезпечувати досконале володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення; опанувати основну загальнонаукову термінологію; сформувати навички оперування фаховою

термінологією, редагування, коригування та перекладу наукових текстів; опанувати особливості формально-наукової й мовно-прагматичної організації наукового документа; засвоїти різні види наукового дискурсу та усвідомити особливості культури наукової мови.

Змістові модулі:

1. Українська мова – державна мова України.
2. Наукова мова як комунікативний феномен.

ОК6. Педагогіка вищої школи

Мета вивчення курсу: набуття знань про особливості освітнього процесу у закладі вищої освіти, його характер і функції в стимулюванні професійного росту майбутніх фахівців, професійних компетентностей майбутнього викладача вищої школи.

Завдання курсу: поглиблення знань з педагогіки у контексті організації навчання студентської молоді; надання знань про особистість здобувача вищої освіти як психолого-педагогічний феномен та основні фактори, що впливають на розвиток і формування майбутнього фахівця; допомога в осмисленні значущості педагогіки вищої школи для викладацької діяльності; озброєння вміннями використовувати набуті педагогічні знання у повсякденному спілкуванні та організації взаємин з іншими суб'єктами та об'єктами освітнього процесу у закладі вищої освіти.

Змістові модулі:

1. Загальні основи педагогіки вищої школи.
2. Дидактика вищої школи.
3. Сутність процесу виховання у закладі вищої освіти.

Дисципліни циклу професійної підготовки

ОК7. Історія України: сучасне бачення

Мета вивчення курсу: опанувати питання, пов'язані з сучасними підходами до висвітлення історії України, розуміння особливостей історичного процесу в українських землях, теоретичні знання з історіографії ключових проблем історії України.

Завдання курсу: вивчення концептуальних засад, які покладені в основу сучасного бачення історії України, підготовка до застосування отриманих знань в практичній діяльності науковців.

Змістові модулі:

1. Сучасні методологічні засади вивчення історії України.
2. Стародавня історія України в сучасних археологічних дослідженнях.
3. Сучасний погляд на історію України доби середньовіччя та нового часу.
4. Новітня історія України в сучасному дискурсі.

ОК8. Актуальні проблеми української історіографії

Мета вивчення курсу: засвоєння головних здобутків сучасної вітчизняної історичної науки з питань нової та новітньої історії України.

Завдання курсу: історіографічне опанування ключових історіографічних проблем української історії; засвоєння системи історіографічних фактів, які відображають розвиток історичних знань, стосовно головних подій, явищ, процесів української історії; формування історичної культури як частини наукового світогляду і загальної культури майбутнього науковця; вдосконалення навичок та вмінь наукового усного та письмового мовлення.

Змістові модулі:

1. Проблеми становлення української історичної науки наприкінці XIX – на початку XX ст.
2. Контroversійні напрями української історіографії (кінець 1920-х – 1980-і рр.).
3. Українська історіографія пострадянської доби. Подолання кризових явищ.
4. Сучасні методологічні підходи у студіях українських істориків.

**ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ ОТРИМАНИМИ КОМПЕТЕНТНОСТЯМИ,
ДОСЯГНУТИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ ТА НАВЧАЛЬНИМИ ДИСЦИПЛІНАМИ**

Шифр навчальної дисципліни або практики	Назва дисципліни	Кредитів ECTS	Семестр	Навчальні цикли та передбачувані програмні результати навчання	Шифри сформованих компетентностей
1	2	3	4	5	6
1. ОBOB'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОНП					
1.1 Цикл загальної підготовки					
ОКЗП 1.1.1	Актуальні проблеми філософії	3	2	<ul style="list-style-type: none"> – мати систематичні уявлення про сучасні концепції філософії науки, основні стадії еволюції науки та наукової думки, про наукову картину світу (системний науковий світогляд); – вміти використовувати положення і категорії філософії/філософії науки задля аналізу та оцінювання різноманітних фактів та явищ (об'єкту та предмету дослідження); – застосувати навички аналізу сучасних світоглядних та методологічних проблем, в тому числі міждисциплінарного характеру; – знати сучасну філософію, наукові методи пізнання; – вміти аналізувати та вирішувати філософські проблеми сучасності. 	ЗК-1, ЗК-2, СК-2, СК-3
ОКЗП 1.1.2	Методологія наукової діяльності	4	1	<ul style="list-style-type: none"> – вміти використовувати наукові методи у процесі дослідження обраної проблеми; – вміти систематично застосувати навички проектування науково-дослідної діяльності; – здатність здійснювати пошук інформації в спеціалізованій літературі, використовуючи різноманітні онлайн ресурси: журнали, бази даних, онлайн ресурси. 	ЗК-1, ЗК-2, СК-2, СК-3, СК-4

ОКЗП 1.1.3	ІКТ в сучасних наукових дослідженнях	3	1	<ul style="list-style-type: none"> – знати основні методи та засоби отримання, збереження, переробки інформації за допомогою сучасних ІКТ; – вміти застосовувати навички організації та планування науково-дослідної роботи за допомогою ефективного використання ІКТ; – вміти використовувати методів обробки та інтерпретації інформації при проведенні наукових досліджень та в процесі професійної діяльності. 	ЗК-3, СК-1, СК-2, СК-3
ОКЗП 1.1.4	Наукова комунікація іноземною мовою	6	2	<ul style="list-style-type: none"> – знати методи, технології наукової комунікації іноземною мовою; стилістичні особливості представлення результатів наукової діяльності в усній та письмовій формі іноземною мовою; – вміти дотримуватися основних норм наукового спілкування іноземною мовою; – вміти застосовувати навички аналізу наукових текстів іноземною мовою; – вміти репрезентувати, брати участь в обговоренні результатів наукових досліджень іноземною (англійською) мовою в усній та письмовій формах при здійсненні професійної діяльності. 	ЗК-1, ЗК-3, ЗК-4, СК-3
ОКЗП 1.1.5	Ділова українська мова	3	2	<ul style="list-style-type: none"> – розуміти роль державної мови в професійній діяльності; – забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення; – знати основну загальнонаукову та професійну термінологію; – вміти редагувати, коригувати та перекладати наукові тексти. 	ЗК-1, ЗК-3, ЗК-4, СК-2, СК-3
ОКЗП 1.1.6	Педагогіка вищої школи	3	1	<ul style="list-style-type: none"> – знати педагогіку з організації навчання студентської молоді; – вміти використовувати набуті педагогічні знання у повсякденному спілкуванні та організації взаємин з іншими суб'єктами та об'єктами освітнього процесу у закладі вищої освіти; – вміти здійснювати самоаналіз проведених занять за визначеними критеріями, оцінювати власні педагогічні дії та дії студентів на кожному етапі навчального процесу, застосовувати методи діагностики знань студентів. 	ЗК-3, СК-3

1.2. Цикл професійної підготовки

ОКПП 1.2.1	Історія України: сучасне бачення	5	1	<ul style="list-style-type: none"> – знати концептуальні засади, дискусійних питань, які покладені в основу сучасного бачення історії України; – вміти аналізувати та посилалися на відповідні історичні джерела, наукові праці, які побачили світ з середини XIX ст.; – вміти презентувати власне наукове дослідження. 	ЗК-2, СК-1, СК-2, СК-3, СК-4
ОКПП 1.2.2	Актуальні проблеми української історіографії	5	2	<ul style="list-style-type: none"> – знати найновіший науковий доробок в спеціальній області дослідження; – вміти знаходити, аналізувати та узгоджувати історичні факти у наукових публікаціях та дисертаційних дослідженнях; – вміти здійснювати історіографічний аналіз власного дослідження. 	ЗК-1, ЗК-2, СК-1, СК-2, СК-3, СК-4
ОКПП 1.2.4	Асистентська практика	4	4	<ul style="list-style-type: none"> – вміти планувати освітній процес в рамках навчального плану; – вміти здійснювати відбір та використання методів викладання історичних дисциплін; – вміти організовувати навчальний процес у ЗВО; – вміти розробляти навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін; – вміти використовувати результати наукових досліджень при розробці навчально-методичного забезпечення дисциплін. 	ЗК-3, СК-1
	Науково-дослідна практика			<ul style="list-style-type: none"> – вміти представляти результати наукової діяльності в усній і письмовій формі при роботі у вітчизняних та міжнародних дослідницьких колективах; – вміти застосувати навички аналізу основних світоглядних методологічних проблем, в тому числі міждисциплінарного характеру, що виникають при роботі з рішення наукових і науково-освітніх завдань; – вміти застосувати інформаційні технології у процесі дослідження; – володіти різноманітними типами комунікацій при вирішенні наукових і науково-освітніх завдань; – вміти здійснювати проектування науково-дослідної 	ЗК-2, ЗК-4, СК-1, СК-2, СК-3, СК-4

				<p>діяльності;</p> <ul style="list-style-type: none">– вміти здійснювати верифікацію наукових гіпотез з використанням достовірних емпіричних даних;– вміти застосувати власну науково-дослідну роботу у практичній та професійній діяльності.	
--	--	--	--	--	--